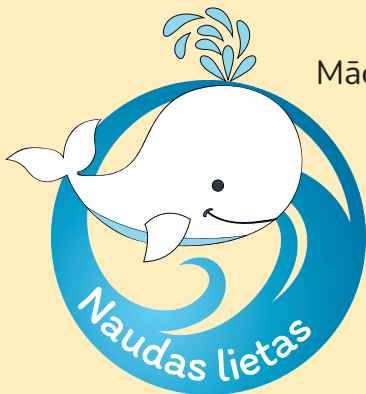

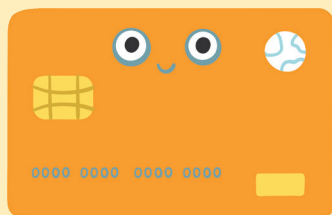

Mācāties naudas lietas kopā ar AS "Swedbank"
Rakstu lasi arī www.baltisvalis.lv

Kā jau zini,
veikalos, kafejnīcās,
kinoteātros un pie
zoodārza ieejas
var norēķināties ar
skaidru naudu, bet ir
arī citas iespējas.

Skaidra nauda vai karte?

Norēķināšanās ar skaidru naudu

Ikviens pieaugušais vai
bērns veikalos vai citur var
norēķināties ar skaidru naudu
– banknotēm jeb papīra naudu
un monētām jeb metāla
naudu. Noteikti tu to kādreiz
esi izmēģinājis darīt vai arī
redzējis, kā to dara kāds
cits. Tādā gadījumā iedod
skaidru naudu
par precī vai
pakalpojumu
un saņem
atlikumu, ja
vien nav iedota
precīza naudas
summa.

Cik maksā visi pirkumi kopā?

2 5

2 2 2

10 5 2

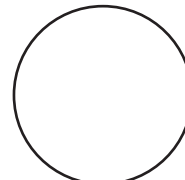
10 2

5 10

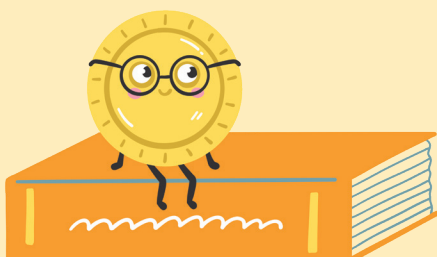
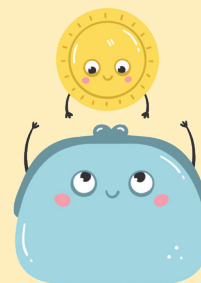

10

Var aptaustīt, bet var pazaudēt

Papīra naudu un monētas var aptaustīt un
redzēt, cik palicis. To var saskaitīt un uzzināt,
cik sakrāts, var uzdāvināt citam vai saņemt
kabatas naudā. Ar to var norēķināties
jebkurā vietā. Mīnuss ir tāds, ka to var pazaudēt, ja,
piemēram, makā ir caurums vai ja naudu glabā kabatās vai
neapdomīgi kaut kur atstāj. Papīra naudu un monētas var
vieglāk nozagt. Un, starp citu, uz naudas ir daudz bacīļu.

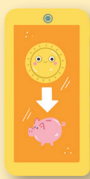
Lai norēķinātos ar skaidru naudu,
labi jāapgūst skaitīšana. Tā tu varēsi
zināt, cik daudz skaidras naudas
jādod pārdevējai, lai nopirktu to, ko
vēlies, un kādam jābūt atlikumam.

Kā norēķinās ar bezskaidru naudu

Tu vari norēķināties arī ar bezskaidru naudu – naudu, kura tev pieder, bet kuru tu īsti neredzi, jo tā glabājas informācijas un datu veidā elektroniski. Ar bezskaidru naudu var norēķināties vairākos veidos – lietojot bankas maksājumu karti, pievienojot to mobilā tālruņa aplikācijā, savienojot to arī ar viedierīcēm – pulksteni vai pat īpašu gredzenu, vai arī veicot pārskaitījumu no internetbankas.

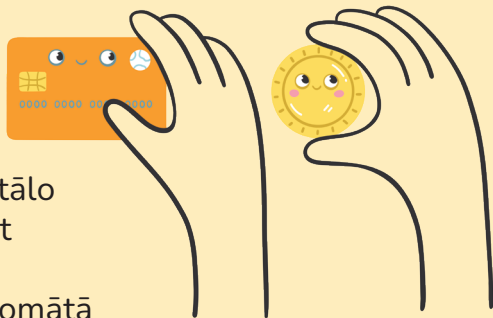
Nauda kartē - tas ir ērtāk, drošāk

Nauda no kartes nevar izkrist vai pazust. Ja nu tomēr pazūd karte, nauda nepazūd, jo citi cilvēki netiek klāt naudai, ja nezina kartes PIN kodu, turklāt karti ātri var arī nobloķēt. Vēl ērti, ka vecāki jebkurā brīdī tavā kartē var ieskaitīt papildinājumu.

Var izņemt arī skaidru naudu

Ja rodas vajadzība, tad digitālo naudu no kartes vari izņemt banknotēs. Tam ir domāts bankomāts. Ievietojot bankomātā savu karti vai pat tikai nopīkstīnot un ievadot PIN kodu, tu dod uzdevumu bankomātam saskaitīt un izdot tieši tik naudas, cik tev nepieciešams. Protams, ne vairāk, cik vispār ir tavā bankas kontā.

Svarīgais PIN kods

Veikalā bankas karti var nopīkstīnāt vai ievietot kartes lasītājā. Norēķinoties ar karti, jābūt ļoti uzmanīgiem, jo kartei ir PIN kods, kuru nepieciešams atcerēties. Ja kods ir aizmirsies, pie naudas, kura atrodas kartē, nav iespējams tikt. Tomēr atceries, ka kartes PIN kodu nedrīkst uzrakstīt uz kartes vai lapiņā, kura atrodas makā. Ja karti nozaudēsi, tās atradējs iegūs karti ar visu PIN kodu. Tādēļ būtu labi, ja kartes PIN kodu tu iemācītos no galvas gluži tāpat kā sava telefona paroli.

Tos sauc arī par bezkontakta norēķiniem, jo nauda no konta tiek pārskaitīta, tikai pietuvinot karti vai telefonu pie kases ierīces, kurā pārdevējs ir norādījis pirkuma summu.

Gudrās ierīces

Vai zināji, ka var norēķināties arī ar dažādām viedierīcēm – telefonu, pulksteni un pat gredzenu, ja tas ir savienots ar bankas karti un digitālo maciņu. Arī norēķinoties ar telefonu vai pulksteni, jābūt ļoti uzmanīgam. Šādi maksāt ir ērti, jo no somas nav jāizņem maciņš. Tomēr savs telefons un pulkstenis jātur drošībā un jāuzstāda parole jeb PIN kods.

Kas ir internetbanka?

Tas ir tāds kā digitālais maciņš, kurā ir visa informācija par tavu digitālo naudu – cik tev tās ir, kur un kā esi to tērējis. To var apskatīt datorā vai mobilā telefona lietotnē.

